

Sygn. akt VI RCa 319/13

## WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 grudnia 2013 roku

Sąd Okręgowy w Olsztynie VI Wydział Cywilny Rodzinny w składzie:

**Przewodniczący: SSO Ewa Błęsińska (spr.)**

**Sędziowie: SO Waldemar Pałka**

SO Lech Dłuski

**Protokolant:** sekretarz sądowy Joanna Niedzielska

po rozpoznaniu w dniu 30 grudnia 2013 roku w Olsztynie

na rozprawie

sprawy z powództwa **G. Ł.**

przeciwko **M. Ł.**

**o podwyższenie alimentów**

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Olsztynie

z dnia 13 sierpnia 2013 roku

sygn. akt III RC 1386/12

**apelację oddala**

**Sygn. akt VI RCa 319/13**

## UZASADNIENIE

Powód G. Ł. wystąpił przeciwko M. Ł. z pozwem o podwyższenie alimentów zasądzonych na jego rzecz wyrokiem Sądu Okręgowego w Jeleniej Górze w sprawie I C 941/05 z kwoty po 300 zł miesięcznie do kwoty po 600 zł miesięcznie.

Motywuując swoje stanowisko podał, że alimenty w dotychczasowej wysokości ustalone zostały w czasie, gdy był osobą małoletnią. Obecnie zaś uczęszcza do klasy maturalnej, po ukończeniu której zamierza podjąć studia.

Pozwany M. Ł. wniósł o oddalenie powództwa w całości.

W uzasadnieniu podał, że powód nie przedstawił zestawienia kosztów miesięcznego utrzymania z wyszczególnieniem najważniejszych wydatków a w szczególności tych, które uzasadniają zwiększenie rat alimentacyjnych. Ponadto wskazał, że ponosi znaczną stratę w związku z prowadzoną przez siebie działalnością gospodarczą, co uniemożliwia płacenie przez niego alimentów w wyższych kwotach. Dopóki jego sytuacja na to pozwalała przekazywał synowi kwoty wyższe niż ustalone orzeczeniem.

Sąd Rejonowy w Giżycku wyrokiem z dnia 13 sierpnia 2013 r. zasądził od pozwanego M. Ł. tytułem podwyższonych alimentów na rzecz powoda G. Ł. kwotę 600 zł miesięcznie, płatnych do rąk uprawnionego do 10 dnia każdego miesiąca z góry z ustawowymi odsetkami na wypadek opóźnienia w płatności każdej z rat, poczynając od dnia 22 listopada 2012 r. w miejsce alimentów w kwocie 300 zł miesięcznie zasądzonych wyrokiem Sądu Okręgowego w Jeleniej Górze z dnia 9 lutego 2006r. w sprawie I C 941/05; odstąpił od obciążania pozwanego kosztami sądowymi; wyrokowi w punkcie podwyższającym alimenty nadał rygor natychmiastowej wykonalności i klauzulę wykonalności.

Sąd ten ustalił, że powód G. Ł. jest synem pozwanego M. Ł. i K. Ł.. Urodził się (...) Rodzice powoda pozostawali w związku małżeńskim do 2006 r. Wyrokiem z dnia 9 lutego 2006 r. w sprawie I C 941/05 Sąd Okręgowy w Jeleniej Górze rozwiązał ich małżeństwo przez rozwód. Jednocześnie ustalił obowiązek alimentacyjny M. Ł. na rzecz syna określając jego wysokość na 300 zł miesięcznie. G. Ł. miał wówczas 12 lat i był uczniem szóstej klasy szkoły podstawowej. Od piątego roku życia leczony był na astmę oskrzelową. Ponadto był alergikiem. Przyjmował leki wziewne i tabletki antyalergiczne, których koszt wynosił 150 zł miesięcznie. Powód nie uczęszczał na żadne zajęcia dodatkowe. Mieszkał razem z matką w O., pozwany zaś sporadycznie widywał się z synem. K. Ł. pracowała w tym czasie w Izbie (...) w O. jako (...) z wynagrodzeniem 2058,31 zł netto miesięcznie. Pozwany M. Ł. mieszkał w Z.. Zatrudniony był w (...) P.D. jako kierownik zmiany. Z tego tytułu osiągał miesięczny dochód wysokości 2340,51 zł netto.

Obecnie powód G. Ł. ma 20 lat. W roku szkolnym 2012/ 2013 ukończył naukę w szkole średniej i zdał maturę. Od września 2013 r. zamierza podjąć dalsze odpłatne kształcenie w Policealnym Studium Zawodowym (...) w O.. W związku z powyższym uiścił wpisowe w kwocie 50 zł. Wysokość czesnego nie została dotychczas ustalona. Nauka przewidziana jest na 2 lata. Po jej ukończeniu powód uzyska zawód terapeuty zajęciowego. G. Ł. nadal leczony jest w związku z alergią i astmą oskrzelową. Zażywa leki antyalergiczne. Niezależnie od nich kupuje również leki wspomagające leczenie astmy: dysk, którego koszt wynosi 40 zł miesięcznie, S.10 – około 80 zł raz na dwa lub trzy tygodnie, W. – 30 zł na dwa miesiące. Powód nie posiada żadnego majątku odkąd sprzedał samochód marki F. za kwotę 500 zł. Nadal mieszka z matką, która ponosi wszelkie opłaty mieszkaniowe. Wobec G. Ł. w Sądzie Rejonowym w Olsztynie prowadzone było postępowanie w sprawie VII K 573/12 o czyn z art. 62 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii. W dniu 21 czerwca 2012 r. skazano go na karę dwóch lat pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby lat pięciu. W okresie próby G. Ł. oddano pod dozór kuratora sądowego. K. Ł. nie pozostaje z nikim w związku. Poza synem nie ma nikogo na swoim utrzymaniu. Obecnie pracuje jako sekretarka w Firmie (...) zarabiając 1800 zł miesięcznie. M. Ł. płaci systematycznie ustalone na rzecz powoda alimenty, jednakże od około 5 lat nie utrzymuje z nim osobistego kontaktu. Pozwany nadal mieszka w Z.. Pozostaje obecnie w związku małżeńskim z E. Ł.. M. Ł. prowadzi gabinet świadczący usługi masażu i kosmetyczne. Wykazał, że wydatki ponoszone w związku z funkcjonowaniem Salonu przewyższają jego dochód. Na comiesięczne koszty utrzymania gabinetu składają się: czynsz – 800 zł, rata kredytu – 2500 zł, prąd – 250 – 400 zł, telefon stacjonarny gabinetu – 50 zł oraz telefon komórkowy pozwanego – 100 zł. Pozwany mieszka razem z żoną w mieszkaniu obciążonym kredytem hipotecznym, którego rata wynosi 1000 zł miesięcznie. Opłata czynszowa wynosi około 500 zł miesięcznie, zaś pozostałe opłaty sięgają kwoty około 300 zł. Na zakup żywności M. Ł. wraz z żoną przeznaczają kwotę 800 zł miesięcznie. Zakup przez nich odzieży generuje kwotę około 100 zł miesięcznie, natomiast na środki czystości przeznaczają kwotę około 150 zł w wymiarze miesiąca. M. Ł. posiada samochód marki S. (...) rocznik 2000 zakupiony w kredycie zaciągniętym na firmę. Miesięczna rata spłaty wynosi około 1200 zł. Ponadto pozwany spłaca kredyt zaciągnięty na zakup garażu. Rata wynosi około 220 zł miesięcznie. Żona pozwanego, E. Ł., nie pracuje zarobkowo. Pomaga mężowi w prowadzeniu gabinetu. W dniu 22 kwietnia 2013 r. poddana została operacji stawu biodrowego. Nie posiada orzeczenia o niezdolności do pracy. Problemy z kręgosłupem oraz z stawem biodrowym stwarzają konieczność częstych wizyt u lekarza. Wizyty u ortopedy odbywają się co dwa tygodnie a koszt każdej z nich wynosi 100 zł.

W oparciu o powyższe ustalenia faktyczne Sąd Rejonowy uznał, że powództwo było uzasadnione.

Od poprzedniej sprawy alimentacyjnej upłynął okres 7 lat. Bezsporną zdaje się być zatem okoliczność, iż od daty poprzedniego ustalenia alimentów potrzeby powoda wzrosły chociażby z uwagi na jego naturalny rozwój oraz ogólny

wzrost kosztów utrzymania. W stosunku do sytuacji będącej podstawą uregulowania alimentów w 2006r. obecny stan uzasadnia zwiększenie nakładów związanych z utrzymaniem G. Ł.. Powód ukończył bowiem naukę w szkole średniej i rozpoczął dalszą edukację w Policealnym Studium Zawodowym (...) w O.. Powyższe zapowiada konieczność ponoszenia przez niego kosztów zakupu pomocy dydaktycznych, których nie jest w stanie pokryć z własnych środków pieniężnych, albowiem takowych nie posiada. Ponadto nauka powoda będzie wiązała się z odpłatnością regulowaną w formie comiesięcznego czesnego, którego wysokość nie jest jeszcze powodowi znana, albowiem uzależniona zostanie od ilości wszystkich uczniów. Zwiększeniu uległy także wydatki ponoszone na środki czystości oraz zakup odzieży. Ponadto kontynuowanie nauki w systemie dziennym nie tylko uniemożliwia podjęcie przez G. Ł. stałej pracy w pełnym wymiarze godzin, ale także utrudnia mu znalezienie pracy dorywczej.

Dotychczasowa kwota alimentów, przy udziale matki powoda, nie zaspokaja niezbędnych jego potrzeb.

Finansowy udział pozwanego w zakresie zabezpieczania potrzeb bytowych syna ma odzwierciedlenie wyłącznie w wymiarze finansowym. M. Ł. od około 5 lat nie utrzymuje bowiem z powodem osobistego kontaktu, nie komunikuje się z nim telefonicznie, nie dąży także do spotkań. Ponadto poza alimentami nie przekazuje synowi dodatkowych kwot pieniężnych. Również okoliczność nie podejmowania pracy zarobkowej przez E. Ł. i pozostawiania przez nią na utrzymaniu męża nie uzasadnia oddalenia powództwa o podwyższenie alimentów na rzecz G. Ł.. Zważyć bowiem należy, iż wprawdzie posiada ona problemy zdrowotne, jednakże nie czynią one z niej osoby niezdolnej do podjęcia pracy a jedynie mogą utrudniać znalezienie odpowiedniej. Pozwany nie posiada żadnego zadłużenia z tytułu kredytów konsumpcyjnych. W ocenie Sądu nie sposób dać wiary twierdzeniom pozwanego, że ponoszone przez niego wydatki przewyższają osiągnięte dochody, albowiem systematycznie wywiązuje się on z ciężących na nim zobowiązań z tytułu opłat mieszkaniowych, spłaca kredyty, ponosi koszty eksploatacji użytkowanego samochodu oraz utrzymania żony.

Skazanie powoda prawomocnym wyrokiem na karę pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania nie ma znaczenia dla niniejszej sprawy. Okoliczność wydalenia powoda z uczelni publicznej na skutek toczącego się wobec niego postępowania karnego jest jedynie twierdzeniem zobowiązanego. Nie przedstawił on żadnych dowodów na poparcie swojego stanowiska. W świetle powyższego Sąd uznał, iż pozwany nie wywiązał się we wskazanym zakresie ze spoczywającego na nim ciężaru dowodu wynikającego z art. 6 kc.

Od powyższego orzeczenia apelacje złożył pozwany zaskarżając wyrok w zakresie punktów I, III oraz IV. Orzeczeniu zarzucił: naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 138 k.r.o. w zw. z art. 135 k.r.o., polegające na ich zastosowaniu pomimo nie wystąpienia wszystkich przesłanek składających się na ich hipotezy, to jest zastosowanie tych przepisów w sytuacji, gdy usprawiedliwione potrzeby uprawnionego do alimentacji nie wzrosły od czasu poprzedniego rozstrzygnięcia w przedmiocie alimentów a majątkowe i zarobkowe możliwości osoby zobowiązanej do alimentacji uległy zmniejszeniu i nie pozwalają na płacenie alimentów w wysokości zasądzonej przez Sąd I instancji; naruszenie przepisów prawa procesowego tj. art. 316 k.p.c. poprzez wydanie wyroku na podstawie stanu rzeczy, który nie istniał w chwili zamknięcia rozprawy; naruszenie art. 232 k.p.c. w zw. z art. 6 k.c. poprzez uwzględnienie powództwa w sytuacji, gdy powód nie wykazał okoliczności, z których wywodził skutki prawne (tj. nie wykazał zakresu swoich aktualnych usprawiedliwionych potrzeb i ich wzrostu; naruszenie licznych przepisów postępowania dowodowego, a w szczególności naruszenie art. 228 k.p.c., 229 k.p.c., 230 k.p.c., 231 k.p.c. poprzez bezzasadne uznanie pewnych faktów za powszechnie znane, znane sądowni z urzędu lub przyznane przez stronę pozwaną; naruszenie art. 233 k.p.c. poprzez przekroczenie kompetencji do swobodnej oceny dowodów przez Sąd polegające na dokonaniu oceny wiarygodności i mocy dowodowej dowodów nie na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału dowodowego, lecz z uchybieniem zasadom logiki i zasadom doświadczenia życiowego przy formułowaniu wniosków, a w szczególności bezpodstawne przyjęcie, że sam upływ czasu uzasadnia w naturalny sposób wzrost ogólnych kosztów utrzymania, nie jest wiarygodne twierdzenie pozwanego, że jego wydatki przekraczają dochody, nauka w studium pomaturalnym uniemożliwia podjęcie pracy dorywczej; naruszenie art. 328 k.p.c. polegające na sporządzeniu uzasadnienia wyroku z uchybieniem wymagań statutowych w niniejszym artykule.

W oparciu o powyższe pozwany wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w zaskarżonym zakresie poprzez oddalenie powództwa w całości.

W uzasadnieniu wskazał, że ustalenia dokonane przez Sąd I instancji w niniejszej sprawie nie dawały podstaw do uwzględnienia powództwa o podwyższenie alimentów. Sąd Rejonowy nie zgromadził materiału dowodowego przemawiającego za tym, że usprawiedliwione potrzeby powoda uzasadniały uwzględnienie powództwa. Fakt planowanego przez powoda podjęcia nauki w policealnym studium zawodowym nie powinien przemawiać za uwzględnieniem powództwa. W toku postępowania Sąd nie ustalił ani tego, czy perspektywa podjęcia kształcenia przez powoda jest rzeczywiście realna, ani tego, z jakimi kosztami mogłoby się wiązać jej urzeczywistnienie.

W istocie jedyną okolicznością przemawiającą za tym, iż potrzeby uprawnionego rzeczywiście uległy zwiększeniu zdaje się być fakt ogólnego wzrostu kosztów utrzymania. Okoliczność ta, nawet jeśli przyjąć ją za prawdziwą, nie uzasadnia podwyższenia alimentów o sto procent.

Podkreślił, iż jego aktualne sytuacja materialna nie uzasadniała podwyższenia alimentów na trencz powoda. Jego możliwości zarobkowe uległy pogorszeniu. Świadczy o tym zarówno fakt ponoszenia przez niego strat towarzyszących prowadzonej przez niego działalności gospodarczej, jak i okoliczność, że jego małżonka nie pracuje. Nie bez znaczenia są też dodatkowe koszty związane ze spłatą kredytu hipotecznego oraz konsumpcyjnego, rat leasingowych oraz koszty czynszu.

### **Sąd Okręgowy zważył, co następuje:**

Apelacja pozwanego jako niezasadna podlega oddaleniu.

Na wstępie należy zauważyć, iż w ocenie Sądu Okręgowego wydane przez Sąd I instancji rozstrzygnięcie zapadło na podstawie prawidłowo poczynionych ustaleń natury faktycznej, jak też i prawnej.

Sąd Rejonowy dokonał szczegółowej i prawidłowej analizy przedłożonego przez strony materiału dowodowego. Także wnioski powzięte przez Sąd na podstawie przeprowadzonych w sprawie dowodów, zdaniem Sądu Okręgowego, są logiczne, spójne i konsekwentne, dokonane w oparciu o zasady doświadczenia życiowego. Wnioski te są przekonująco uzasadnione.

Apelacja nie wskazuje na żadne okoliczności, które nie byłyby przedmiotem uwagi Sądu i nie zawiera też żadnej, merytorycznej argumentacji, która rozważania tego Sądu mogłaby skutecznie podważyć.

Wobec powyższego zarzuty pozwanego, jakoby Sąd I instancji nie uwzględnił jego aktualnej sytuacji materialnej, jako uzasadnione wyłącznie osobistymi odczuciami pozwanego nie mogą być uznane za zasadne. Apelacja sprowadza się w rezultacie do polemiki z ustaleniami i wyciągniętymi z tych ustaleń wnioskami.

W toku postępowania apelacyjnego uzupełniono materiał dowodowy. Dopuszczono dowód z dokumentów dołączonych do pisma procesowego pozwanego z dnia 27 grudnia 2013 r.: zaświadczenia (...) sp. z o.o. w B. (k. 139 - 144). Sąd dał wiarę powyższym dokumentom w całości.

W niniejszej sprawie zastosowanie znalazł art. 138 k.r.o. Zgodnie z tym przepisem w przypadku zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego. Z przyjętej praktyki orzeczniczej jednoznacznie wynika, że oceniając czy zachodzą przesłanki do zmiany obowiązku alimentacyjnego należy brać pod uwagę wszelkie okoliczności mogące świadczyć o zmianie stosunków, zarówno te dotyczące usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego jak i możliwości zarobkowych i majątkowych stron.

Jak wynika z uzasadnienia Sądu I instancji Sąd ten uwzględnił wzrost usprawiedliwionych potrzeb powoda wynikający z faktu, że od czasu ostatniego ustalenia wysokości obowiązku alimentacyjnego pozwanego minęło prawie osiem lat. Niewątpliwie usprawiedliwione potrzeby 20 letniego mężczyzny są wyższe niż potrzeby 12 letniego dziecka. Powód ukończył szkołę średnią i obecnie podjął naukę w szkole policealnej. W dalszym ciągu nie jest w stanie utrzymać się samodzielnie. Sąd uznał, iż koszty utrzymania powoda, po uwzględnieniu kosztów leczenia – 150 złotych miesięcznie – wynoszą około 1000 złotych miesięcznie. Pozwany powinien partycypować w tych kosztach w większej części niż

matka powoda. Sąd uwzględnił fakt, że pozwany nie utrzymuje od pięciu lat żadnego kontaktu z synem. Ogranicza się jedynie do płacenia alimentów. Ponadto Sąd uznał, iż możliwości majątkowe i zarobkowe M. Ł. są co najmniej na takim poziomie jak możliwości matki powoda. W przypadku gdyby prowadzona przez niego działalność gospodarcza w dalszym ciągu przynosiła tylko straty, powinien on podjąć zatrudnienie etatowe i w ten sposób zdobyć środki na utrzymanie siebie i alimenty dla powoda. W ocenie Sąd pozwany jest w stanie uzyskać dochody pozwalające mu na płacenie alimentów w wysokości ustalonej przez Sąd I instancji.

Wobec powyższego podwyższenie alimentów na rzecz powoda w takim zakresie jak zrobił to Sąd Rejonowy należało uznać za słuszne. Za prawidłowe uznano również pozostałe zaskarżone przez pozwanego rozstrzygnięcia Sądu I instancji.

Mając na uwadze poczynione ustalenia Sąd Okręgowy oddalił apelację pozwanego jako bezzasadną (art. 385 k.p.c.).